

Hetty en Wilma in Oeganda

In december 2015 zijn Hetty Wesseling en Wilma van der Vinne in Oeganda. We lezen het volgende in hun verslag: We maken kennis met de politieke campagnes en het bezoek van de paus. Overal staat de TV op het pauskanaal. Het geeft ons de gelegenheid om vragen te stellen en met mensen te spreken over het gebeuren. Ook met Florence. En natuurlijk ook over het belangrijkste waarvoor we komen: het project. Het is een lange reis van Kampala naar Karamoja en onderweg in het hotel laten we Florence het filmpje zien, waarin alle medewerkers druk zijn met acties voor de AMS. Florence is erdoor geroerd en het filmpje wordt meerdere malen bekeken in de periode dat we er

genomen voor het leed dat ze elkaar en het volk hebben aangedaan en hebben daarvoor vergeving gevraagd. Er is verzoening gekomen tussen de groepen en ook is de jeugd beloofd dat ze hen dit niet weer willen aandoen. Dat ging gepaard met veel emoties en tranen... We bezoeken één van de traditionele dorpen in Karamoja en spreken daar met de bevolking. Karamoja is één van de armste gebieden in Afrika. De mensen leven er op de meest eenvoudige manier. Terwijl de mannen met de kudde onderweg zijn, verdienen de vrouwen wat bij door zwaar te werken van zonsopgang tot zonsondergang. Voor omgerekend vijftien eurocent per dag hakken ze stenen, waarbij ze uren lang op

Dansende
Karamajong

zijn. Iedereen die het ziet, krijgt een indruk van het werk wat we in Nederland doen... Hannah is dertig jaar en een buurvrouw van Florence. Ze vertelt dat ze naar een politiek bezoek van de president is geweest, en blijkt erg tevreden te zijn over de huidige overheid. Hannah vertelt over de vreselijke oorlogen die er in Karamoja waren. Dat is nog maar tien jaar geleden. De Karamajong is een herdersvolk en behoorlijk eigenzinnig. Ze zijn zwaar onderdrukt door vorige regeringen. Zo zijn in die tijd de studenten van Karamoja uit de scholen gehaald en op straat neer geschoten. Er is sinds de regering van Museveni vrede gekomen in dit gebied. Florence bevestigt dit, en vertelt dat in september 2015 alle regeringsleiders en kerkleiders bij elkaar zijn gekomen. Ze hebben de verantwoordelijkheid op zich

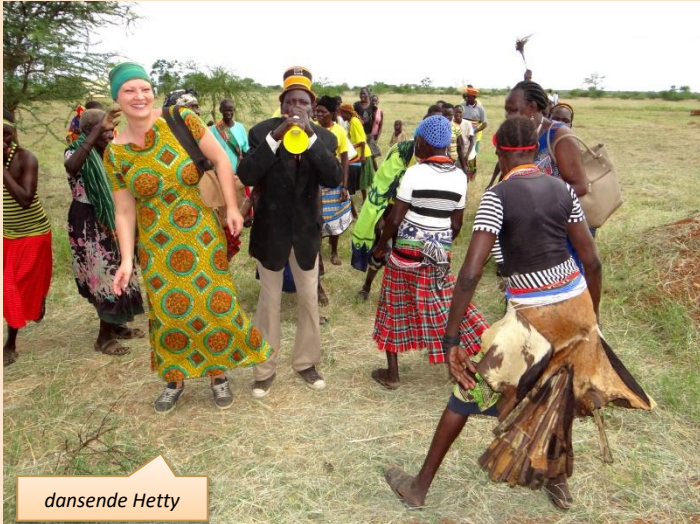
de grond zitten en slecht gereedschap gebruiken. De meeste kinderen gaan niet naar school... Op bezoek bij het project, blijkt daar een *thanksgiving* te zijn georganiseerd. Zodra we aankomen horen we de mensen al van ver zingen. Onze auto stopt als we een dansgroep zien. We stappen uit en lopen dansend het laatste stuk voor de dansgroep uit. Iedereen is uitgelaten en blij. De dansers houden niet meer op en gaan de hele dag in de hitte door. Het dorp lijkt uitgelopen. Mama Theresa woont vlakbij het project. Ook zij draagt zorg voor het project. Onder haar leiding koken vier jonge meisjes een heerlijke pot rijst en groenten. Achter de werkplaats wordt

een geit geslacht. Alle aanwezigen gaan zoveel mogelijk naar het nieuw gebouwde huis en ook de veranda staat volgepropt. De oudere mensen krijgen een mooie plaats. De vrouwen op een mat en de mannen op hun zelf meegebrachte traditionele krukje. Een jonge pastor is er met zijn koortje. Hij speelt op een lokaal snaarinstrument. Er zijn velen die spreken, en het lijkt dat ieder wel woorden van dank wil uitspreken. Zodra ieder binnen is, gaan de hemelsluizen open. Enorme stortregens brengen de mensen nog meer in juichstemming. Na maanden van droogte, is dit voor hen een bewijs dat ook God hen zegent en aan ze denkt op deze dag! Dit wordt veelvuldig door de sprekers aangehaald. En zelfs wij worden bedankt voor de regen. Florence heeft een vriendin die in het bestuur zit:

Florence Talamoi. Ze werkt bij de afdeling onderwijs van het lokale bestuur en heeft ook de film gezien, hoe wij in Nederland actie voeren. We kunnen de taal niet verstaan, maar we zien haar

gepassioneerd spreken en met alle gebaren erbij legt zij uit aan de bevolking hoe hard wij in Nederland werken om geld bij elkaar te sprokkelen voor elke steen die hier met de hand gebakken wordt. Wilma wordt gevraagd ook iets te zeggen en moedigt de bevolking aan om de kans te grijpen om mee te werken aan de ontwikkeling van hun gebied. De pastor vult haar mooi aan. Zijn koor zingt een aantal dankliederen en dat doet ook het aanwezige traditionele

dansende Hetty

koor. Het is een groot feest. Een lokale leider spreekt de bevolking erop aan dat ook zij het project kunnen ondersteunen en dat dit niet met geld hoeft. Hij zegt: *Florence, Wilma en iedereen, we laten jullie niet alleen, jullie hebben onze steun.* Ook de ouders drukken hun trots uit door te benadrukken dat Florence een dochter van hen is en dat ze haar ondersteunen. Ze roepen iedereen op om dat ook te doen. Binnen de traditie is dat van belang en het maakt helder dat het project door de gemeenschap breed gedragen wordt... Dan krijgt de pastor een bak water met een bosje groen. Wilma moet bidden voor het water, waarna de hele optocht biddend en zingend naar buiten gaat, waar het ondertussen weer droog geworden is. De pastor strooit met zijn bosje groen het water her en der over het project en de gebouwen en bidt een zegen. Hij doet dit samen met een traditionele leider, zodat ook hier kerk en traditie samengaan. Zodra aan het einde van de dag iedereen weg is, blijft één oude man alleen achter en gaat luid zingend en dansend over het project. Later komt hij ons uit de grond van zijn hart vertellen hoe blij hij is. Hij is zó dankbaar over al de ontwikkelingen hier, dat hij dit niet voor zich kan houden. Dansend en zingend verlaat hij het project. De ontmoeting met deze dankbare mensen is beslist een hoogtepunt van de reis. *Hetty en Wilma gaan*

met een dankbaar hart naar huis, en nieuwe motivatie opgedaan om in Nederland door te gaan met hard werken om fondsen te werven voor deze bevolking, die jaren in onderdrukking en grote armoede leeft, en er nu zo mooi uit komt.

Eric en Krista in Ghana

Rond de jaarwisseling brengen Eric en Krista Schutte een bezoek aan het project in Ghana. Vanuit Nederland krijgen ze nieuwe plannen mee om te bespreken met Sammy en Lucy Ntummy, de projectcoördinatoren. In de nachtopvang wonen straatmeisjes die in een periode van drie jaar vakonderwijs krijgen. Daarna moeten ze zichzelf weer redden in de harde Ghanese samenleving. In Nederland zouden we graag zien dat een aantal van deze meisjes meer langdurig wordt ingezet binnen het project. Er is hard gewerkt aan de verzelfstandiging van het project door de opbrengst die het waterfabriekje op het project geeft. Sammy en Lucy hebben het daar zó druk mee dat het hun aandacht vrijwel geheel opslokt. In Nederland zouden we de productie van water willen inzetten voor de meisjes zodat het niet ten koste gaat van de aandacht voor de meisjes. In het verslag van Eric en Krista lezen we het volgende:

Tussen ons laatste bezoek en nu is er heel veel bijgebouwd, en bepalen glimmende torens het straatbeeld bij het vliegveld van de hoofdstad Accra. Het schijnt dat Ghana meegaat in de vaart der volkeren. Maar onderweg zien we nog steeds veel armoede en schijnt de kloof tussen rijk en arm alleen maar groter te worden. Veel rijkdom komt schijnbaar op naam van buitenlandse bedrijven die gekoesterd worden. Verder is er overal, en vermoeiend veel, reclame langs de weg: billboards, billboards, en nog eens billboards vol met loze beloften van een lang, rijk en gelukkig leven bij aanschaf van de juiste producten of deelname aan de juiste kerk of bankinstelling. Ook blank

Krista tussen kinderen dagopvang

*makende producten doen het kennelijk prima. Er staan zóveel borden langs de weg, dat je nauwelijks nog ziet hoe het feitelijke landschap eruit ziet. Maar blijkbaar zijn Ghanezen net als wij: vatbaar voor van alles wat ons geluk belooft. De hoeveelheid prints van de Amerikaanse vlag in het landschap, maakt duidelijk aan welke leer de kerk hangt en naar welke economie de samenleving wordt ingericht. Amerika is het beloofde land en luisteren naar de wind die uit het westen waait brengt grote voorspoed, wordt gedacht in en buiten de kerk. Zo predikt vrijwel elke Ghanese pastor het *voortgangsgeloof* wat ze hebben*

geleerd van Amerikaanse evangelische zendingen. Dat toont echter weinig bereidheid tot zorg voor de armen.

Eric en kinderen dagopvang

Terwijl dat toch eigenlijk de opdracht van de kerk is, en niet het dubbel eerbewijs dat elke evangelische pastor zich wenst waarmee hij zich aan de armoede ontworstelt. Hij pronkt graag met de zegen van een volle kerk en zijn nieuwe 4x4. Het bewijs dat God met hem is! En zo'n auto heeft hij beslist nodig voor zijn rondje om de kerk. Zelfs zijn kerkelijke gemeente gelooft erin en mensen die in hutjes leven, brengen trouw hun penning naar de kerk in de hoop op wat voorspoed. Daarmee de armoede van hun kinderen nog groter makend. Nee, *liever geen muntjes, alleen papiergeld*, schreeuwt de voorganger die roept: *I love money*. Meerderen van ons in Nederland hebben de kerk van Sammy en Lucy bezocht en hoorden hem dit roepen... Er zijn momenteel twaalf tienermeisjes aanwezig in de opvang. Op het project leren de meeste meisjes het kappers- of het kleermakersvak. Dit traject duurt meestal twee tot drie jaar. Daarna verlaten ze het project en worden ze nog kort geholpen met het opzetten van een bedrijfje. Tijdens hun verblijf op het project, leren de meisjes ook andere zaken, zoals persoonlijke verzorging, structuur en discipline. Verder leren ze zeep maken. Het doel is om ze in staat te stellen om hun eigen bestaan op te bouwen bij het verlaten van het project. In Nederland is door diverse bezoeken aan het project het beeld ontstaan dat er naast praktische opvang en opleiding niet teveel aandacht is voor de diepere problematiek van de meisjes. Allen zijn ze in meer of mindere mate getraumatiseerd.

Vanzelfsprekend, gezien alles wat ze op straat hebben meegemaakt. Daarom moet het als zeer gewenst geacht worden, dat ook voor hun problemen aandacht en tijd wordt genomen. Het is jammer dat we tijdens ons bezoek geen van de meisjes terugzien die we de vorige keer hebben ontmoet. Het wonen op het project blijkt niet te betekenen dat er een blijvende band met de meisjes is ontstaan. Een band om te blijven komen, om te blijven helpen en waar nodig de nodige zorg te ontvangen. Dit blijkt echter nauwelijks aanwezig. We zien – zoals ook anderen voor ons – Sammy en Lucy druk werken aan het waterproject. Een project weliswaar dat hen in hoge mate in staat stelt om zelfstandig te functioneren. Maar hun drukte voor het water gaat zeer ten koste van de meisjes. We hebben geprobeerd daarover te praten, maar hun doel van het waterproject was vooral gericht op de dure studies van hun eigen kinderen. Terwijl we daarvoor in Nederland toch ook de zorg op ons hadden genomen. Een andere noodzaak voor het opzetten van het waterproject dan dat te doen ten dienste van het project zelf, zou er dus niet hoeven te zijn. Het gesprek over de mogelijkheid om de meisjes meer in het waterproject in te zetten, werd door hen helaas als een persoonlijke aanval beschouwd. Het argument dat ze dan zelf meer tijd en ruimte zouden krijgen om zorg aan eigen gezin en aan de meisjes te verlenen, ging er niet in. Dat hoefde ook niet, want we vroegen hen alleen om daarover na te denken. Maar de indruk ontstaat gaande de gesprekken dat daarover praten voor hen teveel was naast alle drukte: wij moesten toch begrijpen hoe druk ze het hadden. Was dan alles fout wat ze deden? Natuurlijk niet: ze hebben een prachtig project opgezet. Maar nu het project is opgezet in een experimentele fase, mogen we toch met elkaar nadenken over wat goed is maar ook over wat nog beter kan? Zo hebben we hen het idee voorgelegd om de huidige meisjes op te leiden als chauffeur en ze zo in te zetten op de bestelwagens van het waterproject. Om zo

meisjes nachtopvang

langs geleidelijke weg de huidige betaalde medewerkers te vervangen voor de meisjes van het project. Temeer omdat die medewerkers vaak hun werk niet doen en water stelen van het project. De meisjes krijgen dan een kans om te leren en zelf een loon te verdienen. Wilden we hen deze plannen door de keel duwen? Beslist niet en we stellen alle plannen vanuit Nederland als vrijblijvend voor, en vragen hen slechts om erover na te denken. Dat we ook samen doorgaan, als zij niet meewerken aan deze plannen... We hebben genoten van de tijd in Ghana, samen met de jonge

meisjes in de opvang, van de uitjes naar zee en van diverse andere kleine dingen. Toch kwamen we wat teleurgesteld terug naar Nederland. We zagen weliswaar de praktische kant van de hulp, soms met weinig middelen toch van grote betekenis. Maar ook merkten we dat juist de gemeenschapsopbouw, de relaties en zorg voor de toekomst, onvoldoende aandacht krijgen. Ondanks de warmte van Ghana voelt dit aspect koud aan. Later terug in Hoogeveen, horen we van het besluit van Sammy en Lucy, om zelfstandig verder te gaan. Met de financiën uit de waterproductie mogen ze daartoe in staat worden geacht. Hoewel we niet blij zijn met hun abrupte keus, ze blijken niet langer bereid om samen over de toekomst na te denken, zijn we blij dat het project in Takoradi nu volledig zelf kan voorzien in de kosten.

Henk en Wilma in Kenia

In april zijn Henk en Wilma van der Vinne in Kenia. Ze gaan de training van twee jaar geleden vervolgen. Ze zijn twee dikke weken en drie weekenden bij de kinderen en jongeren in Nairobi en verblijven in het gasthuis van de bijbel-

vertaalorganisatie Wycliffe. Daar huren ze een groot maar eenvoudig appartement, waar de jongeren elke dag naartoe komen. De gastvrouw heeft ervoor gezorgd dat er stoelen genoeg staan en de kok kookt elke dag een heerlijke, eenvoudige lunch. Het weerzien is niet alleen feestelijk. Er is in de afgelopen twee jaar een nieuw bestuur aangesteld in Nairobi, nadat het vorige bestuur zich bleek te verrijken aan de gelden, bestemd voor hun jongere broers en zussen van het weeshuis. Dat is aanleiding geweest om eind 2015 bijna met het project te stoppen. Gevolg is dat een aantal kinderen hun onderwijstraject niet eerder kunnen vervolgen dan per januari 2017. Ook moeten ze dan verhuizen naar een goedkopere woonruimte. Er is een grote groep kinderen bij huis, die daarom bij de training aanwezig is. Het weerzien leidt de eerste dagen tot veel emoties, en samen praten over wat er is gebeurd. Ieder vertelt wat de persoonlijke ervaringen zijn met de gebeurtenissen in de voorliggende jaren. Voor de kleinere kinderen is er in de weekenden tijd. Dan bezoeken ze het kinderkuis en hebben ze handen en knieën te kort om iedereen aandacht te geven. De eerste vijf dagen is ook Florence uit Oeganda aanwezig: De jongeren zijn boos. Heel erg boos op hun oudere broers die hen bestolen hebben. De AMS heeft de voortgang van de hulp afhankelijk gesteld van hun bereidheid om aangifte tegen het voormalige bestuur te doen. Ze hebben ondertussen een advocaat bij de hand genomen en een

proces tegen hen aangespannen. De tranen om de onzekerheden van afgelopen maanden, vloeien rijkelijk. Maar na troost en herstel van de zekerheden, wordt het elke dag een feest om bij elkaar te zijn. Ze doen actief mee in de trainingen en denken zelf mee. Lucifer die een coup pleegt in de hemel en na zijn val een projectie wordt van de fascistische mentaliteit in de samenleving van de mensheid. Controle, intimidatie en manipulatie die leiden tot machtsmisbruik. Ook te vinden in kerkelijke stromingen waar vroom gepraat samengaat met instandhouding van het kerkelijk systeem. Daar blijkt het vooral om te draaien en bijna niet om de armen. Ze raken verbijsterd zodra ze gaan zien dat het gebruik van Mozes' wetten er veelal toe dient om het systeem te handhaven. Door te waarschuwen voor de hel, worden mensen met de bijbel in de hand de kerken in gejaagd. Ook ogenschijnlijke opwekkingen blijken veeleer een gevolg te zijn van het aanjagen van angst, dan van het werk van de Geest. Ze gaan om zich heen zien wat het gevolg is van het vooruitgangsgeloof dat vooral vanuit de States wordt gepredikt in Afrika, en dat vooral de pastors daar goed garen bij spinnen. Grote volle kerken en de

pastors die evenals de blanke zendelingen rondrijden in dure auto's. In hun prediking wordt de volle kerk en het rijden in een 4x4 beschouwd als zegen van God. Die beloven ze aan allen die hun geld naar de kerk dragen. We laten hen zien wat Jezus en de oudtestamentische profeten over geestelijke systemen zeggen, waarmee grote kerken overeind gehouden worden. Wat ook altijd ten koste van de armen gaat. De verbijstering van de jongeren slaat om, zodra hen wordt gevraagd om voorbeelden te geven. Daarover nadenkend, wordt hun verbazing groter omdat ze opmerken dat de gehele samenleving blijkt ingericht zoals ze dat met de kerkelijke instellingen hebben gedaan. Nadat ze eerst het bijbels bewijs aangevoerd kregen, was het niet moeilijk om zelf de samenlevingsvormen te vinden die net als de kerk ingericht zijn. Daarna denken we na over de noodzaak van een dergelijke samenleving. Is het nodig om torens te bouwen? Of gaat deze traditie ten koste van de armen? Is het nodig dat de kerk grote architectonische gebouwen bouwt en onderhoudt? Is het nodig dat daarin zo mogelijk duizenden ter kerke gaan? Is het bijbels gezien juist dat een grote kerk met veel mensen, als zegen van God moet worden beschouwd? Of doen Jezus en de kerk van de eerste honderd jaar het beslist anders? Is het nodig dat de pastor betaald wordt? Is het nodig dat de pastor rondrijdt in een dure auto betaald door de kerk? Ook wordt er gekeken

naar de traditie en cultuur die overheersend aanwezig is in het land. Natuurlijk zijn oudere mensen met levenservaring van groot belang, maar heeft een land geen jongeren nodig die kennis van de wetenschap hebben? Zou de kerk hen niet nodig hebben? Dan moeten we eerst de mythe wegblazen dat geloof en wetenschap niets met elkaar van

doen hebben. Immers: de bijbel zelf bewijst de wetenschap dat de aarde best miljarden jaren oud kan zijn? Dat wat God schiep op aarde een nieuwe schepping is, waaraan een prehistorie vooraf is gegaan. Een nieuwe schepping op een oude

eerder geschapen aarde. Dat de aanwezigheid van allerlei mineralen en grondstoffen in de aarde bewijzen, dat het wel zo moet zijn dat God die aarde eerst in vele miljarden jaren bewoonbaar heeft gemaakt voor de beide scheppingen, die Hij na elkaar op aarde maakte. Dat God geen aarde maakt die woest en leeg is, maar dat dit een gevolg was van Lucifer's opstand tegen God die na zijn val de schepping verwoestte, waarover hij met een derde van de engelen door God tot rentmeester was aangesteld. Kortom: de kerk predikt weliswaar niet het nut van de wetenschap, maar toch moet niemand denken dat de kerk zonder de wetenschap kan. Dat de wetenschap het beste bewijs levert van een God die bestaat en van een Woord dat waar is. Dat het geloof dat God in zes dagen hemel en aarde maakte een onjuistheid moet zijn die gemakkelijk weerlegd wordt door de bijbel zelf. Ga maar door. Ook wordt nagedacht over het huwelijk. Dat je voor een zegen op je huwelijk geen zegen nodig hebt van de kerk en dat mensen vaak door on-bijbelse mythes beïnvloed zijn. Van pauzes willen ze niet weten, het moet doorgaan, want nu kan het nog. Er is veel ruimte voor zorg. Sommige dingen kunnen niet in de groep verteld worden, want er is ook persoonlijk verdriet. Door de dagen heen is daar ruimte voor. Eén van de jonge meisjes vertrouwt onder tranen Wilma toe dat ze seksueel misbruikt is door een vriend en dat ze om die reden een baby heeft gekregen. Ze heeft het gevoel dat ze *mum and dad* heeft teleurgesteld en biedt haar verontschuldigen aan. Vervolgens vraagt ze of we echt nog wel van haar houden. Wat een vraag! Uiteraard en zo groot als ze nu is, kruipt ze nog even bij Wilma op schoot. Groepsgesprekken zijn ze niet gewend, ook niet dat ze serieus genomen worden. Ze genieten ervan dat ze mee

mogen denken en mee kunnen praten, en dat er alle aandacht voor ze is. Florence vertelt haar levensverhaal. Ze lachen als ze haar leeftijd horen. Ze dachten dat ze pas in de 40 was, maar 57 gaven ze haar niet. Florence vertelt hoe zij geworsteld heeft om haar leven op de rails te krijgen. Haar verhalen raken de kinderen. Dat komt naderhand steeds weer terug. Dat maakt dat Florence dichterbij hen komt te staan. We bezoeken Lillian, onze oudste dochter. Zij is van jongs af in het kinderkuis opgegroeid. Lillian is nu 33 en heeft de leiding over het kinderkuis, samen met Bill en Austin. Lillian is voor de tweede keer getrouwd, nadat haar eerste man haar heeft verlaten omdat er geen kinderen kwamen. Ze heeft zelf ook een weesjongetje in huis, die ze sinds zijn babytijd opvangt, hij is nu vijf. Wij ontmoeten haar man voor het eerst. Een open man, die haar werk in het kinderkuis support. Hij doet alles wat hij kan om zijn steentje bij te dragen. Natuurlijk wordt er tijd vrij gemaakt voor gesprekken met het huidige bestuur. Dit hele bezoek staat in het teken van gesprek en zorg. Een project dat bijna werd beëindigd, krijgt een nieuw vurig elan. Nog beter dan voordat alles mis leek te gaan met het vorige bestuur. Veel van de oudere jeugd, die vanouds zijn opgegroeid in het kinderkuis, zijn nu getrouwd en hebben gezinnen. Sommigen komen even kort langs voor een bezoekje. Het maakt ons dankbaar om te zien dat een grote groep jonge mensen nu als jong volwassenen in het leven staan, en overleven dankzij de zorg die al jaren gegeven wordt door een bevlogen groep en met sponsors in Nederland.

Astrid en Hetty Oeganda

In juli verblijven Astrid en Hetty bij Florence in Oeganda. Die haalt hen van het vliegveld in Entebbe, waarvoor ze ook zelf de lange rit vanuit Moroto maakt. Florence is naast haar werk voor de overheid druk met de opbouw van het project. Een vakschool voor meisjes drop-outs. Dankzij de opbrengst van de Afrikaloop zijn we begonnen met de bouw voor een slaapruijnte voor meisjes. Zodra dat klaar is, hebben we geld nodig om alle gebouwen af te werken: voorzien van ramen en deuren, het loodgieterswerk, schilderwerk, elektra. Kortom er is nog heel wat geld nodig voordat het project kan worden geopend. Haar zoon Theo vindt zijn roots in Karamoja en is sinds enige maanden bij haar. Hij zet daar een toerismeproject op wat inmiddels draait:

vnr: Astrid, Florence, Hetty

Na ruim een uur rijden bereiken we ons hotel in Kampala bij mama Rose en kunnen we eindelijk lekker slapen. De dagen daarna reizen we vanuit Kampala, via Mbale naar Moroto. Onderweg zien we boda boda's waar de bevolking van alles op meezeult en komen we zelfs een muziekbond

een breed draagvlak onder de bevolking. Tot heden is er nog geen water in de grond gevonden op het project. Dat moet een paar kilometer verderop worden gehaald. Het vervoer is duur. Daarom kopen we tijdens onze reis nog een driewieler met laadbak. Daarmee kan water gehaald worden voor het maken van cement... Op één van onze dagen bezoeken we Kotido waar dit jaar het culturele feest in Oeganda wordt gehouden. Florence heeft ons thuis traditionele sieraden te leen gegeven om te dragen. Zelf heeft ze een prachtig traditioneel pakje laten maken dat bestikt is met kralen. Het wordt een warme en prachtige dag. Een geweldig kleurige mensenmassa komt ons zingend en dansend tegemoet. Een indrukwekkend en feestelijk gezicht. Kleurrijke zwarte mensen die zo prachtig afsteken tegen de felle kleuren van hun traditionele kleding... We hebben gesprekken met Florence over het verloop en de toekomst van het project. Samen hebben we de ambitie om nog veel meer te doen voor de Karamajong. We bezoeken het gasthuis dat Theo begonnen is voor toeristen. Hij is handig en weet hoe hij het moet aanpakken. We zien al toeristen komen die de berg kunnen beklimmen en slapen in tenten. Ook kunnen ze een bezoek brengen aan

tegen. We rijden door de prachtige natuur met o.a. rijstvelden en prachtige bergen op de achtergrond. Als we het huis waar Florence verblijft bereiken, hebben we na onze landing in Entebbe, in twaalf uur tijd een afstand van 557 km afgelegd. Nadat we wat zijn uitgerust, bezoeken we het project wat 45 km verderop ligt. Zodra we het terrein opkomen, zien we direct links de twee klaslokalen. De bouwvallers zijn druk bezig er de laatste hand aan te leggen. Florence legt uit: twee grote klaslokalen met in het midden een lerarenkamer, een ruimte voor de secretaresse en een kantoor. Het gebouw biedt ruimte voor een vakopleiding voor meisjes. Het is de bedoeling dat voorlopig twee richtingen vakonderwijs aangeboden worden:

driewielers met laadbak

landbouw en horeca. Meisjes die hun basisschool of het voortgezet onderwijs hebben afgerond, kunnen instromen in

traditionele dorpen. Florence gaat solliciteren voor een nieuwe baan van de overheid onder de Karamajong. Maar als dat niets wordt, gaat ze zich voor honderd procent inzetten voor het project. Dat zou betekenen dat we nog heel wat jaren met haar kunnen samenwerken. Want er is genoeg te doen in Karamoja om de armoede te bestrijden. Zij gaat voort met wat ze haar hele leven al heeft gedaan: zich inzetten voor de zwakke in de samenleving. Met name voor hen die geen kansen hebben om naar school te gaan. Samen met haar zien we er naar uit om het project klaar te maken en te beginnen met het bieden van onderwijs aan meisjes, zodat die een betere toekomst krijgen en gaan werken aan de opbouw van hun bevolkingsgroep. Wilt u Florence en de meisjes (blijven) helpen, zodat het project in Oeganda volgend jaar kan worden geopend?

de richting van hun keuze. Al eerder is een stadhuis gebouwd, waar Florence gaat wonen en gasten kan ontvangen. Ze heeft naast haar eigen slaapkamer, woonkamer en keuken, nog drie slaapkamers met badkamer en toilet. Ook is een docentenverblijf gebouwd en twee latrines (wc's). De grond was één van de eerste dingen die gekocht is. De mensen zijn zo blij dat ze geholpen worden, dat de grondeigenaren de helft van de grond hebben geschonken. Ook dit project heeft daarom

Marissa en Mariette Kenia

In vervolg op Henk en Wilma brengen Mariëtte en Marissa in augustus een bezoek aan het kinderkuis in Nairobi. De kinderen hebben dan een schoolvakantie en kunnen allen genieten van hun komst. Voor Marissa is het de eerste keer dat ze de kinderen en jongeren ontmoet.

Het is een warm welkom en voor Mariëtte een fijn weerzien. We hebben de tijd benut door veel samen te komen met de jongeren. Die komen dagelijks naar ons toe in het gasthuis, waar we verblijven en dan stoeien we met bijbelse onderwerpen. In het weekend gaan we naar het kinderkuis, waar we ook de jongste kinderen ontmoeten.

Vlnr: Bill, Lily, Mariette, Marissa en Austine

Op de dagen dat de jongelui ons opzoeken, besteden we veel tijd aan elkaar leren kennen en aan training. In hun cultuur is het niet gebruikelijk dat er vragen worden gesteld en is het systeem zo ingericht dat er vooral geluisterd wordt naar ouderen. Nu was er volop tijd om stil te staan bij al hun vragen en onderwerpen die hun interesse hebben. Diverse onderwerpen passeren de revue, waarbij er soms verhitte discussie ontstaan, maar er vooral ook veel wordt gelachen en enorm genoten van het samen nadenken en praten. De gemoederen lopen flink op wanneer allerlei heilige huisjes over seksualiteit omver geblazen worden. Het onderwerp laat zien dat de traditie van het land en de leer van de kerk vaak haaks staan op wat de Bijbel leert. Dat beleven we samen als shocking. Zij die denken zoals de traditie van de kerk leert, krijgen ineens veel meer ruimte, terwijl zij die alle vrijheid nemen, ineens stof tot nadenken krijgen. Maar allemaal zijn we het erover eens dat de Bijbel het over het algemeen veel meer overlaat aan de

Leaky en Marissa

persoonlijke verantwoordelijkheid van jonge mensen, dan onze opvoeders ons hebben geleerd. Onze opvoeding is veelal geladen met angst, terwijl God er de angst en geladenheid juist vanaf lijkt te

nemen. Zo hebben we het over een veelvoud van allerlei onderwerpen die jongeren boeien en verstaan we wat de Bijbel erover zegt. Iedere dag gaan we met z'n allen lunchen. Dat is een waar feest. De koks van het gasthuis doen dagelijks hun best om wat lekkers op tafel te zetten. We eten gezellig buiten met z'n allen en na het eten is het elke dag eerst weer tijd voor het maken van foto's. We zijn bijna dagelijks onze telefoons kwijt, en aan het eind van de dag staan er weer vele selfies op onze toestellen. In de

weekenden in het kinderkuis gaat het vragenvuur van de jongeren door. En nemen we tijd voor een gezellig spelletje, zoals memory en voetbal. Voor zowel de kinderen als voor ons een feest! Op één van de zaterdagen hebben we een sportdag gehad. Hoewel de jongens de voetbalwedstrijd tegen een ander team verloren, mocht dat de pret niet drukken. Bij terugkomst in het kinderkuis blijkt dit helemaal versierd te zijn met oranje vlaggetjes en ballonnen. Wat een vrolijke boel. Wij halen stickers tevoorschijn en binnen *no time* zit iedereen er onder. Daarna is het tijd om te dansen, waarbij iedereen zijn beste dansmoves laat zien. Tijdens de wedstrijd zijn de meisjes al begonnen om een feestmaal klaar te maken, waar we lekker van genieten. Op onze laatste dag, de zondag, is iedereen stiller dan gewoon. We brengen nog een hele dag samen door, maar ieder weet dat we aan het eind van de dag vertrekken. Dat drukt de stemming. Afscheid nemen valt zowel hen als ons zwaar. Hoewel we daar een relatief korte tijd zijn, hebben we veel tijd met elkaar doorgebracht, veel met elkaar gedeeld en veel van elkaar genoten. We hebben zo'n leuke tijd gehad dat we geen van allen wensten dat het al voorbij was. Weer

in Nederland aangekomen krijgen we nog regelmatig appjes van de jongelui, die ons vertellen hoezeer ze genoten hebben van het samenzijn. Langs die weg houden we nog steeds intensief contact met hen en we hopen ze gauw weer te zien.

Ineke en Wilma in Oeganda

Na Astrid en Hetty, reizen ook Ineke en Wilma enige maanden later naar Karamoja. Het is van te voren bekend dat dit een periode is waarin Florence ook druk met haar werk bezig is. Maar dat is geen probleem. Ze zijn er inmiddels meerdere keren geweest en redden zich ook prima zelf. Tijdens het bezoek is er evengoed voldoende tijd in de avonden, om alle zaken rondom het project met Florence goed door te spreken.

Zodra Florence enkele dagen weg is voor haar werk, kan ze met collega's meerijden. Daarom hebben wij de auto met chauffeur tot onze beschikking. We ontmoeten iemand die Florence tot grote steun is. Vandaag reist Paul met ons mee. Hij is een jonge Karamajong van 24 jaar die met ons meereist en ondertussen van alles vertelt over het land en de bevolking. Hij brengt ons tot diep in Karamoja. Tot bij de grens van Kenia, vlakbij Turkana. In dat gebied heeft nog niet iedereen de wapens ingeleverd en wordt er streng gecontroleerd wie er in- en uitgaat. Ook wij worden geregistreerd. De Karamajong en de Turkana, stalen tot voor kort nog van elkaars kudde en leven nu gebroederlijk

samen in dorpjes langs de grens. Paul heeft zelf ook een verhaal en we praten urenlang met elkaar. Hij vertelt dat hij vier jaar oud was, toen het leger bij hen op de thuisplaats kwam en zonder meer zijn oudere broer dood schoot. Zijn broer werd de volgende dag begraven, waarna Paul besloot om op de bus te wachten en naar Kampala te

Wilma, Florence, Ineke

gaan. Hij smeekte een man bij de stopplaats of hij met hem mocht meereizen. Nadat hij de man had verteld dat hij moest vluchten omdat zijn broer was vermoord, nam de man hem mee de bus in. Paul verstoppt zich onder de benen

plaatselijke bevolking

van de man. Hij heeft ongeveer 13 uur lang in één houding gezeten, een reis over de vreselijk hobbelige wegen. Zo kwam hij in Kampala. Weken daarna had hij nog last van zijn rug. Daar begint zijn zwervend bestaan en is hij voortdurend op de vlucht vanwege zijn Karamajong achtergrond. Ondertussen probeert hij op scholen te komen en te leren. Met bijbaantjes sprokkelt hij wat geld bij elkaar en zo lukt het hem om te overleven en naar school te gaan. Daar heeft hij onderdak, te eten en zorg. Hij reist langs verschillende steden en verblijft daar tot hij weer wordt weggejaagd. Zodra Paul hoort dat de rust in Karamoja is teruggekeerd, gaat hij terug naar zijn geboorteland. In 2013 keert hij terug naar zijn moeder. Die gelooft aanvankelijk niet dat hij haar zoon Paul is. Tot hij haar het brandmerk laat zien, die al zijn broers en zussen hebben als kenmerk van hetzelfde gezin. Een kleine ronde vlek op de binnenkant van zijn linkerbeen. Zijn moeder schrikt zo dat ze in shock valt en in het ziekenhuis opgenomen wordt. Na een dag komt ze weer bij kennis. Daar hoort hij van een zekere Florence. Zij zou soms mensen helpen. Nadat hij verneemt dat ze daar is, stapt hij vrijmoedig een restaurant binnen. Hij krijgt een gesprek met haar en vertelt over zijn situatie.

Hij vraagt haar om hem te helpen met schoolgeld, want hij wil de school graag af maken. Florence vertelt hem op dat moment niet te kunnen helpen, omdat zij hem ook niet kent en ze stuurt hem weg. Terwijl Paul wegloupt, bedenkt hij zich en keert om. Het blijkt dan dat Florence al iemand achter hem aan heeft gestuurd, om hem terug te halen. In het gesprek dat volgt vraagt ze hem welke scholen hij heeft bezocht. Met die kennis wint ze informatie over hem in bij die scholen. Daarna besluit ze om hem te helpen, tot vandaag. Paul leert nog steeds en gaat naar een

Paul

weekendschool, zodat hij in de week kan werken om nu zelf zijn studie te betalen. Daarnaast vangt hij ook nog arme kinderen op. Want Florence is zijn voorbeeld. Hij is nu een belangrijke hulp voor Florence en helpt mee bij de opbouw van het project... Ondanks haar afwezigheid kunnen we heel wat gesprekken met Florence voeren over de toekomst van het project. Voor Florence staat vast dat ze zich volledig aan het project en de opbouw van Karamoja gaat wijden samen met ons, mocht ze op 1 november nog niets hebben gehoord over de sollicitatie omtrent de nieuwe baan... Het is ongeveer drie kwartier rijden naar het project. De lokale medewerkers zijn allemaal aanwezig, wanneer we daar arriveren voor een rondleiding. Florence leidt ons over het prachtige project en legt bij elk gebouw uit waartoe het gaat dienen en wat er nog moet gebeuren. Een oude man verzorgt het groen op het project. Het eerste fruitboompje geeft zijn vruchten al. Hij loopt met ons op en wijkt niet van onze zijde. Als we alles uitgebreid besproken en bewonderd hebben, nemen we afscheid van iedereen en gaan terug. Een paar oude mannen komen nog aangesnel om ons de hand te schudden en te bedanken. Ze zien uit naar de opening van de school. Wij ook! In november, thuis in Hoogeveen, horen we van Florence dat ze niets van haar sollicitatie heeft gehoord en dat ze besloten heeft om die in te trekken. We gaan samen Karamoja opbouwen!

Voor informatie over de Andreas Manna Stichting, zie de website: www.andreamanna.org